

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2019-684196848
DOS-2018-0008855

Bijlagen

-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Resultaten onderzoeken en maatregelen inzake de
Julianasluis te Gouda

Geachte Statenleden,

Op 12 juli 2018 jl. heeft een ongeval plaatsgevonden op de noordelijke brug (Gouwe Zijde) van de Julianasluis te Gouda. Hierover bent u door gedeputeerde Vermeulen op 13 juli en 1 augustus 2018 geïnformeerd.

Het incident op de Julianasluis is voor ons aanleiding geweest om nader onderzoek te doen. Hierbij zijn het gedrag van de (vaar)weggebruikers en objectbedienaren, de techniek en de inrichting van het complex (de sluis, de bruggen en de direct omliggende infrastructuur) in samenhang bekeken. Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van twee onderzoeken, de genomen maatregelen en de afloop van het strafrechtelijke onderzoek naar aanleiding van dit ongeval.

Uitkomsten onderzoeken

Er zijn twee onderzoeken door externe adviesbureaus uitgevoerd. Deze waren niet expliciet gericht op het feitelijke incident, maar op de kans op incidenten bij dit complex in het algemeen om deze in de toekomst waar mogelijk te voorkomen. Hieronder volgt een korte samenvatting van de uitkomsten van deze onderzoeken. Op aanvraag worden de onderzoeken uiteraard met u gedeeld.

Brede analyse inrichting en bediening

Het eerste onderzoek richt zich op een brede analyse naar de inrichting en bediening van het sluiscomplex vanuit het perspectief van de (vaar)weggebruiker en de objectbedienaar. De uitkomsten van dit onderzoek geven het volgende aan.

- Het Julianasluiscomplex biedt voor de objectbedienaar een aantrekkelijke en afwisselende werkomgeving en de werkplekken, camera's, bedien- en communicatiesystemen zijn goed op orde. Uit gesprekken met de objectbedienaren blijkt dat de werkdruk niet als te hoog of te laag wordt ervaren.

- Voor vaarweggebruikers is de Julianasluis een vrij gangbaar object zonder opvallende bijzonderheden. Het sluiscomplex faciliteert een veilige en doelmatige passage voor de scheepvaart.
- Voor een weggebruiker is de Julianasluis een vrij lastig complex. De weggebruiker moet veel informatie in korte tijd waarnemen, interpreteren en verwerken. Het sluissterrein is een druk verkeersknooppunt van zes wegen met intensief fietsverkeer. Daarbij is de Julianasluis een dubbele schutsluis met vier bruggen. Het is een open terrein, waardoor de weggebruiker geconfronteerd wordt met veel visuele prikkels. Tijdens een schutting wordt afwisselend de route over de noordzijde en de zuidzijde geblokkeerd, waardoor de verkeerssituatie vele malen per dag verandert. Rondom het complex is weinig fysieke ruimte beschikbaar, waardoor matrix- en verkeersborden en overige aanwijzingen dicht bij elkaar zijn geplaatst. Het ongeval heeft laten zien dat de verkeerssituatie op een andere wijze geïnterpreteerd kan worden dan bedoeld.

Gedraganalyse

Het tweede onderzoek had als doel om inzicht te creëren in de gedragingen van de verkeersdeelnemers bij het openen en sluiten van de bruggen. Tijdens verschillende periodes zijn observaties uitgevoerd. De observaties leverden onder andere het beeld op dat met name een groot aantal fietsers de roodlicht signalen negeerden en niet stopten, terwijl de afsluitbomen al daalden.

Maatregelen

De beide onderzoeken hebben verschillende maatregelen aangereikt die een bijdrage kunnen leveren aan het vergemakkelijken van de bedien-, vaar- en/of rijtaak, waarmee risico's beperkt kunnen worden. Nagenoeg alle maatregelen en adviezen zijn door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd of worden voorbereid.

Hieronder de maatregelen die het meest bijdragen aan het verminderen van risico's:

- Maatregelen die bijdragen aan de verduidelijking van het betreden van het complex en comfort voor de gebruiker. U kunt daarbij denken aan route informatie, het aan het zicht onttrekken van de middelste afsluitbomen en het verwijderen van bijbehorende wegmarkering en aanpassingen in de volumes van de verschillende bellen die op het object staan. Hiermee wordt bereikt dat mogelijke verwarring bij de weggebruiker wordt weggenomen en dat de afsluitbomen in een voorkomend geval (bij nood en onderhoud van de bruggen) toch gebruikt kunnen worden. Deze maatregelen zijn binnen het eerste kwartaal van 2019 uitgevoerd.
- Daarnaast laten de onderzoeken zien dat maatregelen omtrent het omleggen van toeleidende fietsinfrastructuur en het identiek inrichten van de toeleidende wegen veel bijdragen aan het beperken van risico's. Dit omdat het voor de weggebruiker dan overzichtelijker wordt om het complex in te schatten en het juiste gedrag aan te nemen. Deze maatregelen vragen tijd in ontwerp en uitvoering. Deze maatregelen zullen in de beheer- en onderhoudsprogrammering worden opgepakt.
- De grootste bijdrage aan het verminderen van de kans op incidenten wordt behaald door gedragsbeïnvloeding. Samen met de landelijke beheerders wordt gekeken naar een landelijke campagne rond roodlichtnegatie bij bruggen.

- Daarnaast kijken we samen met het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) en de politie naar passende maatregelen bij specifiek de Julianasluis. Als mensen zich houden aan de geldende regels zullen ongewenste gebeurtenissen minder optreden en zal de bedientaak vergemakkelijken.

De te treffen maatregelen zijn naar ons oordeel voldoende om het risico op vergelijkbare ongevallen tot een minimum te reduceren.

Twee van de geadviseerde maatregelen worden gemotiveerd niet doorgevoerd. Eén maatregel betreft het beperken van de zichtlijnen middels beplanting. Dit is gezien de beperkte fysieke ruimte door de ligging van een dijklichaam in verband met het waterkerend vermogen niet mogelijk. Daarnaast heeft de gemeente Gouda aangegeven dat zij de zichtbaarheid van het sluiskantoor met monumentale waarde graag wil behouden.

Een volgende maatregel betreft het automatiseren van de afsluitbomen waardoor het dalen van de bomen niet meer door de objectbedienaar is te beïnvloeden. Bij het ontwerp van de brugsoftware is een uitvoerige risico-inventarisatie en wegingskader uitgevoerd naar de keuze voor de oplossing dat de objectbedienaar het sluitingsproces van de bomen actief kan sturen in het totale bedienconcept. Dit in combinatie met het schouwproces en de opstelling van de camera's ten behoeve van dit schouwproces maakt dat wij als beheerorganisatie voor alle objecten dit de meest passende vorm van dienstverlening vinden behorend bij het type areaal wat we bedienen.

Constante optimalisatie: eye-tracking

Graag benutten wij deze brief ook om u te informeren over het voortdurende onderzoek van de beheerorganisatie naar passende ondersteuning in het schouwproces van de objectbedienaar. Bewust van dit belang van doorontwikkeling in het schouwproces voert zij diverse zogenaamde eye-trackingsonderzoeken uit. Hiermee loopt de organisatie voorop in Nederland. Met behulp van eye-tracking wordt inzichtelijk gemaakt hoe operators kijken naar beelden en hoe zij daarop besluiten te handelen.

Strafrechtelijk onderzoek

Ten slotte informeren wij u over de afloop van het onderzoek dat in eerste instantie was ingesteld door de politie. De officier van justitie heeft besloten het onderzoek te staken en dat verdere vervolging van de dienstdoende objectbedienaar niet aan de orde is. Mede hierom is besloten om de betrokken objectbedienaar wederom gefaseerd aan het werk te laten gaan. De provincie heeft aan het slachtoffer uit coulance aangeboden om de geleden schade naar redelijkheid te vergoeden. De beheerorganisatie heeft de afgelopen tijd meermalen contact gehad met het slachtoffer. Het slachtoffer maakt het goed en zal naar verwachting volledig herstellen.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. H.M.M. Koek

voorzitter,

drs. J. Smit